

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 113/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. V. a J. V., obaja bytom P., vo veci porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 10 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom orgánov Spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, J., a rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 68/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. a J. V. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2008 doručená sťažnosť M. V. a J. V. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6, čl. 10 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom orgánov Spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, J. (ďalej len „spoločenstvo vlastníkov bytov“),

a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) z 31. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 68/2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia podali 14. júla 2005 Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) návrh na začatie konania o neplatnosť zhromaždení spoločenstva vlastníkov bytov pre porušenie viacerých povinností zo strany orgánov spoločenstva vlastníkov bytov vyplývajúcich zo Zmluvy o spoločenstve vlastníkov bytov, o ktorom okresný súd rozhodol rozsudkom z 27. novembra 2006 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 119/05 tak, že orgány spoločenstva vlastníkov bytov porušili vlastnícke práva sťažovateľov ako členov spoločenstva vlastníkov bytov *„a to nedoručením písomných oznámení o konaní zhromaždení vlastníkov a právo nahliadať do dokladov týkajúcich sa správy domu alebo čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv (...)“*, a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Na základe odvolania odporcu krajský súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že vo veci samej v jeho vyhovujúcej časti zamietol návrh sťažovateľov a potvrdil rozsudok v jeho zamietajúcej časti. Proti tomuto rozhodnutiu nebolo možné podať odvolanie. Rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. novembra 2007.

Podľa sťažovateľov krajský súd nevykonal žiadne dokazovanie, *„prijal iba tvrdenie odporcu o doručovaní a o našej účasti na zhromaždeniach (...)“* a pred rozhodnutím nebral do úvahy nimi predložené dôkazy a ich svedecké výpovede, čím porušil ich označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Sťažovatelia sú ďalej presvedčení, že zo strany orgánov spoločenstva vlastníkov bytov došlo k porušeniu ich označených práv, a preto žiadajú, aby ústavný súd vykonal v ich veci nápravu a takto rozhodol:

„Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov J. porušilo vlastnícke právo, ako aj právo na slobodu prejavu a informácie, M. V. a J. V. J. a to nedoručením písomného oznámenia o konaní zhromaždení spoločenstva najmenej 10 dní pred zasadnutím

a právo na informácie keď na písomné žiadosti M. V. a J. V. im nebola predložená dokumentácia Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov J.

Krajský súd v Prešove porušil právo M. V. a J. V. na spravodlivé súdne konanie, keď ignoroval predložené dôkazy a zákonom stanovené pravidlá, a právo na účinný opravný prostriedok, keď rozhodol na základe nových skutočností bez dokazovania a neumožnil odvolaním preskúmať správnosť svojho rozhodnutia.

Žiadame aby Ústavný súd zaviazal Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov J. k úhrade finančného zadosťučinenia vo výške 50 000.- Sk a Krajský súd Prešov k úhrade finančného zadosťučinenia vo výške 100 000.- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

Uvedené ustanovenia a názory aplikoval ústavný súd na sťažnosť sťažovateľov a dospel k týmto záverom:

1. V časti namietajúcej porušenie označených základných práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 10 dohovoru postupom spoločenstva vlastníkov bytov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Tento záver odôvodnil ústavný súd skutočnosťou, že podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti postupu spoločenstva vlastníkov bytov sťažovateľa mohli a aj podali návrh všeobecným súdom o určenie neplatnosti zhromaždení spoločenstva vlastníkov bytov, o ktorom boli oprávnené rozhodovať a aj rozhodli okresný súd a krajský súd. V danom prípade príslušnosť všeobecných súdov rozhodnúť o návrhu sťažovateľov teda vylučuje právomoc ústavného súdu.

Nad rámec toho ústavný súd uvádza, že ich sťažnosť v tejto časti mohol odmietnuť aj ako podanú oneskorene, pretože všetky skutočnosti, ktorými malo dôjsť k porušeniu ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 ústavy a práva podľa a čl. 10 dohovoru postupom orgánov spoločenstva vlastníkov bytov sa stali ešte v roku 2005. Sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Okrem toho spoločenstvo vlastníkov bytov ani nie je spôsobilé porušiť základné práva sťažovateľov, ktoré môže porušiť iba orgán verejnej moci.

2. V časti namietajúcej porušenie práv sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (II. ÚS 46/05) dospel k záveru, že v danom prípade ochranu ich právam podľa čl. 6 a čl. 13 dohovoru poskytujú všeobecné súdy na základe dostupných právnych prostriedkov nápravy, ktoré súčasne možno považovať za účinné právne prostriedky ochrany pred namietaným porušením ich označených práv.

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu, ktorým vo vyhovujúcej časti zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu, sťažovatelia nevyužili dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP, ale sa priamo so sťažnosťou obrátili na ústavný súd. Dovolanie možno považovať v súlade s § 243b ods. 1 a 2 OSP za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne ústavný súd už rozhodol napr. vo veciach sp. zn. I. ÚS 31/00, II. ÚS 13/00, II. ÚS 41/03).

Právomoc ústavného súdu poskytnúť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právnu ochranu je však daná len vtedy, ak tieto osoby nemajú k dispozícii účinný právny

prostriedok (opravný alebo iný) v systéme všeobecných súdov. Súčasťou účinných právnych prostriedkov v systéme všeobecných súdov proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol v časti zmenený rozsudok prvostupňového súdu (§ 238 ods. 1 OSP), je podanie dovolania. Sťažovatelia preto mohli a aj mali využiť tento prostriedok ochrany svojich základných práv v systéme všeobecných súdov. Subsidiarita ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom však vylučuje právomoc ústavného súdu aj vtedy, keď sťažovateľ inštitút dovolania nevyužil.

Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 238 ods. 1 OSP, Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

Z uvedeného vyplýva, že ochranu proti porušeniu ich označených práv podľa dohovoru v danom prípade poskytuje Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 49 zákona o ústavnom súde). Opierajúc sa o citované ústavný súd konštatoval, že aj v tejto časti je potrebné odmietnuť sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci (m. m. I. ÚS 1/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2008